

**Nærøyfjorden
verneområdestyre**

Postadresse
Nærøyfjorden verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3129

fmv/post@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

Bjørn Henning Hov
Hov, Hovsvegen 53
6896 Fresvik

Sakshandsamar Anbjørg Nornes

Vår ref. 2021/1808-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 17.03.2021

Dispensasjon - Nærøyfjorden landskapsvernområde - Skalmenes - gjenreising av uteløe

Sender vedlagt saksprotokoll med saksframlegg frå Nærøyfjorden verneområdestyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokument.

Med helsing

Trygve Skjerdal
Nærøyfjorden verneområdestyre

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SNO Aurland

Vestland fylkeskommune

Aurland kommune

Statsforvaltaren i Vestland

Postboks 7900

Vangen 1

Njøsavegen 2

5020

5745

6863

BERGEN

AURLAND

LEIKANGER

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nærøyfjorden verneområdestyre	25/21	15.03.2021

Nærøyfjorden landskapsvernområde - Skalmenes - gjenreising av uteløe

Innstilling frå forvaltar

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Bjørn Henning Hov løyve til å bygge opp att uteløa på Skalmenes, gnr. 58, bnr. 1. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 b).

Løyvet gjeld med følgjande vilkår:

- Uteløa skal byggast som den gamle uteløa. Det skal nyttast same type bygningsmateriale og same byggemetode som den gamle uteløa. Løa skal setjast opp att etter tradisjonell byggemetode i dette området.
- Før arbeidet vert sett i gang skal tiltakshavar ta kontakt med kvalifisert handverkar slik at det vert gjort ein grundig dokumentasjon av utløa og for ein vurdering av vidare framgangsmåte i restaureringsprosjektet.
- Utvendige mål på grunnflata til uteløa skal vera ca. 4,2 meter breidde og ca. 7,1 meter lengde.
- Grunnmurane i uteløa skal restaurerast, og materiale og takplater frå det gamle bygget skal nyttast opp att så langt det er mogleg.
- Uteløa skal nyttast som ei uteløe. Eventuell anna bruk av bygget skal ikkje føra til endring av ytre fasade på bygget.
- Dersom arbeidet ikkje har starta opp innan tre år frå vedtaksdato, må det søkjast om nytt løyve til tiltaket.
- Det skal sendast rapport med bilde frå ferdig bygg. Verneområdestyret skal vera med på sluttsynfaring på bygget før det vert ferdiggodkjent.

Dette løyvet er berre behandla etter verneforskrifta.

Tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til straks å melde frå til Vestland fylkeskommune ved kulturavdelinga dersom det under arbeid vert støytt på automatisk freda kulturminne jf. lov om kulturminne § 8, 2. ledd.

Saksprotokoll i Nærøyfjorden verneområdestyre - 15.03.2021

Handsaming i møtet

Vedtak i samsvar med innstilling frå forvaltar.

Vedtak

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Bjørn Henning Hov løyve til å bygge opp att uteløa på Skalmenes, gnr. 58, bnr. 1. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 b).

Løyvet gjeld med fylgjande vilkår:

- Uteløa skal byggast som den gamle uteløa. Det skal nyttast same type bygningsmateriale og same byggemetode som den gamle uteløa. Løa skal setjast opp att etter tradisjonell byggemetode i dette området.
- Før arbeidet vert sett i gang skal tiltakshavar ta kontakt med kvalifisert handverkar slik at det vert gjort ein grundig dokumentasjon av utløa og for ein vurdering av vidare framgangsmåte i restaureringsprosjektet.
- Utvendige mål på grunnflata til uteløa skal vera ca. 4,2 meter breidde og ca. 7,1 meter lengde.
- Grunnmurane i uteløa skal restaurerast, og materiale og takplater frå det gamle bygget skal nyttast opp att så langt det er mogleg.
- Uteløa skal nyttast som ei uteløe. Eventuell anna bruk av bygget skal ikkje føra til endring av ytre fasade på bygget.
- Dersom arbeidet ikkje har starta opp innan tre år frå vedtaksdato, må det søkjast om nytt løyve til tiltaket.
- Det skal sendast rapport med bilde frå ferdig bygg. Verneområdestyret skal vera med på sluttsynfaring på bygget før det vert ferdiggodkjent.

Dette løyvet er berre behandla etter verneforskrifta.

Tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til straks å melde frå til Vestland fylkeskommune ved kulturavdelinga dersom det under arbeid vert støytt på automatisk freda kulturminne jf. lov om kulturminne § 8, 2. ledd.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad frå Bjørn Henning Hov om oppattbygging av høyløe på Skalmenes, datert 27.01.2021
- Uttale til sak om oppattbygging av uteløe på Skalmenes, Vestland fylkeskommune, 08.03.2021

Nærøyfjorden verneområdestyre

Saka vert vurdert etter:

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19.06.2009
- Forvaltningsplan for Vestnorsk fjordlandskap Nærøyfjorden, rapport nr. 1-2008

Bjørn Henning Hov og Mikael Hov er grunneigarar på gnr. 58, bnr. 1 i Aurland kommune. Hov søker om løyve til å byggje opp att løa på Skalmenes. Arkitekt Bjørn Tandberg i Tandberg Arkitektur AS har utarbeid skisse/konstruksjonsteikning av løa. Hov ynskjer å setja i stand løa for å ta vare på denne type høyløe i utmarka. Det er lite att av denne type bygningar i landet, også i Aurland kommune. Hov har bilde av løa slik den var, og Hov vil bygge den opp att lik den gamle løa. Det som er att av løa i dag er grunnmur og takkonstruksjon med takplater. Alt materiale som er i brukbar stand vil verta brukt opp att i bygget.

Uteløa på Skalmens i Nærøyfjorden. Kopi av bilde frå rapport vedlagt søknad.

Taket til løa på Skalmenes. Kopi av bilde frå rapport vedlagt søknad.

I søknaden vert det opplyst at løa skal brukast til lager for slåtteutstyr med meir. Det kan og vera aktuelt å bruke bygget i samband med etablert kajakkturnisme på Skalmenes.

Lovgrunnlaget

«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter» jf. verneforskrifta § 2. Området er verna mot alle inngrep eller tiltak som kan endre eller verke inn på landskapets art eller karakter. Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til *«Oppføring av nybygg i samband med landbruk, turlagsverksemd og oppsyn»* jf. verneforskrifta § 3 punkt 1.3 b).

Etter naturmangfaldlova (nml) § 7 skal prinsippa i §§ 8 – 12 leggjast til grunn ved utøving av offentlig mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurderte og vektlagt i saka.

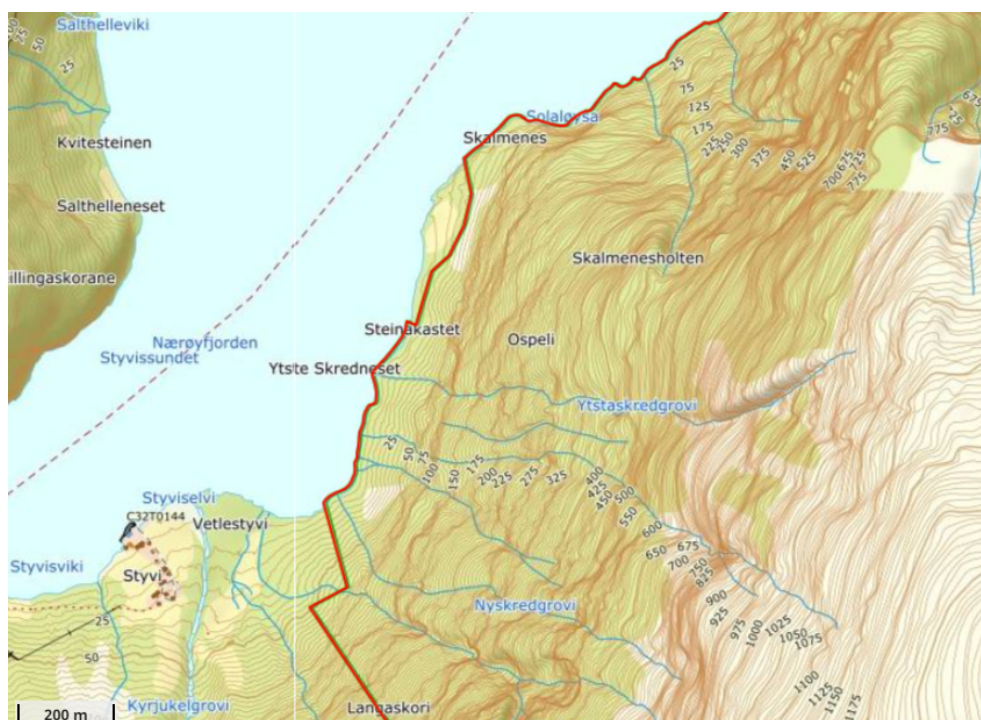
Vurdering

Kulturlandskap med gardsbruk og kulturminne er ein viktig del av verneføremåla i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Verneforskrifta regulerer kva inngrep som kan tillatast i verneområde. På Styvi er det aktiv landbruksdrift med beite for sau. Det vert gjennomført skjøtsel med slått og beitepussar for å ta vare på det særeigne kulturlandskapet. Dei fleste bygningane på Styvi er restaurert, og framstår som eit heilskaplege bygningsmiljø. Skalmenes er innmarksbeite og slåttemark til gardane på Styvi, og ligg nord for gardsbruket. Restane av uteløa på Skalmenes ligg framleis på grunnmurane, og det vil vera av stor verdi

å få sett opp att uteløa slik den har stått. Dette vil gje ein heilskap i kulturlandskapet og bygningsmiljøet på og rundt Styvi, og vil vera viktig dokumentasjon på korleis ressursane vart nytta i tidlegare tiders drift og busetnad i dette området. Forvaltar meiner tiltaket kan vurderast som oppføring av bygg i samband med landbruk.

Slåttemarkene med bygningsmiljøet er med å gje ein auka opplevingsverdi for dei mange som besøker området. Nærøyfjordområdet har høgt besøkstal gjennom båttrafikk på fjorden, fotturistar på postvegen mellom Styvi og Bleiklindi, og kajakkpadlarar. Deler av innmarka på Skalmenes vert nytta som teltplass og rasteplass for kajakkpadlarar.

Styvi med Skalmenes. Kartkopi frå Fylkesatlas

Kunnskapen om området er henta frå forvaltningsplan for Nærøyfjorden og Restaureringsplan for Vestnorsk fjordlandskap – delområde Nærøyfjorden. Det er ikkje kjente registreringar av trua artar og naturtypar i området (Naturbase 04.03.2021). I forvaltningsplanen er Styvi trekt fram som eit område med verdifullt kulturlandskap og bygningsmiljø. Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdere denne saka, og føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 er difor ikkje tillagt vekt.

Forvaltninga skal vurdere kva verknad tiltaket vil få på den samla belastninga på økosystemet jf. nml. § 10. Gamle murar kan i mange tilfelle ha verdi som kulturminne utan at det vert bygd opp att bygningar på murane. I verneforskrifta er det opning for å bygge nye bygg i samband med landbruksdrift. På Styvi, der det framleis er landbruksdrift, og det er bruk for uteløa i tilknytning til slått og beite, vil oppføring av uteløa ha stor verdi både for gardsdrifta og bygningsmiljøet på denne fjordgarden.

Fylkeskommunen skriv i sin uttale:

«Vestland fylkeskommune ser det som svært positivt at grunneigar ønskjer å bygge opp att utløa. Utløa er saman med steingardar og slåttemark er ein viktig del av kulturlandskapet på Skalmenes. Området framstår som velstelt og godt vedlikehalde, og ein gjenoppføring av løa er positivt for vidare skjøtsel av kulturlandskapet. Gjenoppbygginga av utløa tilhøyrande bruket på Styvi vil gje ei forståing av eit heilskapleg kulturmiljø som både omfattar hus i tunet og ute i landskapet..

Vestland fylkeskommune rår til at ein tek kontakt med kvalifisert handverkar slik at det vert gjort ein grundig dokumentasjon av utløa og for ein vurdering av vidare framgangsmåte i prosjektet. Då det er eit lite representativt utval av denne bygnadstypen i verdsarvområdet kan prosjektet bidra til å spreie kunnskap om desse bygga. Løa kan slik sett ikkje berre sjåast som del av eit heilskapleg kulturmiljø men òg som ein del av ein immateriell arv knytt til bruk av ressursar og lokale handverkstradisjonar i verdsarvområdet.

Ei slik tilnærming til prosjektet kan gje grunnlag for å søke statlege midlar til kulturminne på verdsarvlista- tilskot frå statsbudsjettet kap. 1429 post 79».

Forvaltar vurderer den samla belastninga av tiltaket som akseptabel. Tiltaket vil samla sett vera eit positivt tiltak for å ta vare på ein viktig bygningstype i eit fjordlandskap der uteløene var ein viktig del av bygningstiljøet.

Uteløa skal setjast opp att på dei gamle murane, og alt av materiale som er brukande skal brukast opp att i bygget. Det meste av takkonstruksjonen med åsar, bæringar og takplater kan brukast i bygget. Utvendig mål vil verta avgrensa av storleiken på grunnmuren til uteløa. Grunneigarane har tilgang på fagkompetanse på denne type bygg, og har sjølve praktisk kunnskap med bygningane. I tillegg finst foto-dokumentasjon av bygget. Grunneigarane samarbeider med stiftinga Nærøyfjorden verdsarvpark om restaureringsplan for Styvi, og Skalmenes er ein del av denne planen. Fylkeskommunen rår til at det i tillegg til skissene som er laga for bygget, vert tatt kontakt med kvalifisert handverkar for å få gjennomført oppattbygging i tråd med byggeskikken på staden. Med dei vilkåra som er lagt inn i løyvet, vurderer forvaltar tiltaket til å vera godt tilpassa miljøet jf. nml § 12.

Det er ikkje venta at tiltaket vil føre til skade på naturverdiane, og nml. § 11 er difor ikkje vurdert i denne saka.

På bakgrunn av vurderingane etter verneforskrifta, og naturmangfaldlova §§ 8 – 12, meiner forvaltar det kan gjevast løyve til å bygge opp att uteløa på Skalmenes.